

1

Programma

Diner en netwerken	Allen
Welkom	Ferry Huurman
Update uit de projecten	Bernard van Raaij Bart Jan Wulfse
Innovatiefonds Gehonoreerde voorstellen 2025 Eerste call 2026	Chris Karman
De Eerste Duurzame Generatie: transparantie en rol certificering	Marco van der Sar (AISLINC/MPS)
Certificering in de praktijk	Paul Boersen (Royal de Ree Holland)
Kansen en Knelpunten (discussie)	Allen

2

Update uit de projecten

Nieuwe generatie pelmachine – Bernard

Chemievrije onkruidbestrijding – Bart Jan

3

Innovatiefonds 2025

Budget: 250 kEuro

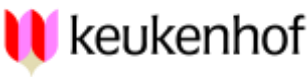
Ontvangen: 15 aanvragen

Beoordelingscommissie:

Remon Blok	Rabobank Duin en Bollenstreek
Gerry Kouwenhoven	InHolland
Andries Middag	Greenports NL
Rob van Eijck	Nationaal Groenfonds
vacature	

4

Innovatiefonds 2025

11 aanvragen gehonoreerd:

Organisatie	Projecttitel	Type project
Heemskerk	Ontsmetting kub kisten	Kickstart
WAM Pennings	10-rijer planter en schoffelen	Kickstart
Molter B.V.	Lineair weefselkweek systeem hyacint	Conceptontwikkeling
Econ Tulips	Tulpen referentiegenoom	Conceptontwikkeling
De Wit	Heetstook tbv galmijt (tulp)	Demonstratie
Saase / Bisschop	Heetstook tbv stengelaal (narcis)	Demonstratie
Kuyeren van Saase	Sputten minerale olie + LDS herbicide	Demonstratie
Bionomics	Bioshield tegen Fusarium	Demonstratie
Park Amaryllis	Amaryllus op waterbroei	Demonstratie
Econ Tulips	Weefselkweek tulp	Demonstratie
Rose Lilies	Chemievrij lelies telen	Demonstratie

Innovatiefonds 2026

Advies commissie:

Aandacht voor samenwerkingsverband	• meerdere MKB's wenselijk
Geef goede inschatting projecttype	• demonstratie ipv conceptontwikkeling
Maak een duidelijk activiteitenplan	• Beschrijf een duidelijk activiteitenplan. Motiveer goed waarom het past binnen het fonds (innovatief, duurzaamheid)
Geef een gedetailleerde begroting	• Goede onderbouwing van de kosten en bijdragen is essentieel (offertes!)

Innovatiefonds 2026

Templates
vernieuwd

Online toelichting:
7 januari 16-17
uur

7

Innovatiefonds 2026

- *voorstellen ingediend tot en met **18 januari***
- *beoordeling februari*
- *uitslag maart*

18 januari

1

- *voorstellen ingediend tot en met **24 mei***
- *Beoordeling juni*
- *Uitslag juli*

24 mei

2

8

Innovatiefonds ‘26

Ga naar: <https://ondernemers.keukenhof.nl>

9

Programma

Diner en netwerken	Allen
Welkom	Sandra Bechtholt
Update uit de projecten	Bernard van Raaij Bart Jan Wulfse
Innovatiefonds Gehonoreerde voorstellen 2025 Eerste call 2026	Chris Karman
De Eerste Duurzame Generatie: transparantie en rol certificering	Marco van der Sar (AISLINC/MPS)
Certificering in de praktijk	Paul Boersen (Royal de Ree Holland)
Kansen en Knelpunten (discussie)	Allen

10

11

12

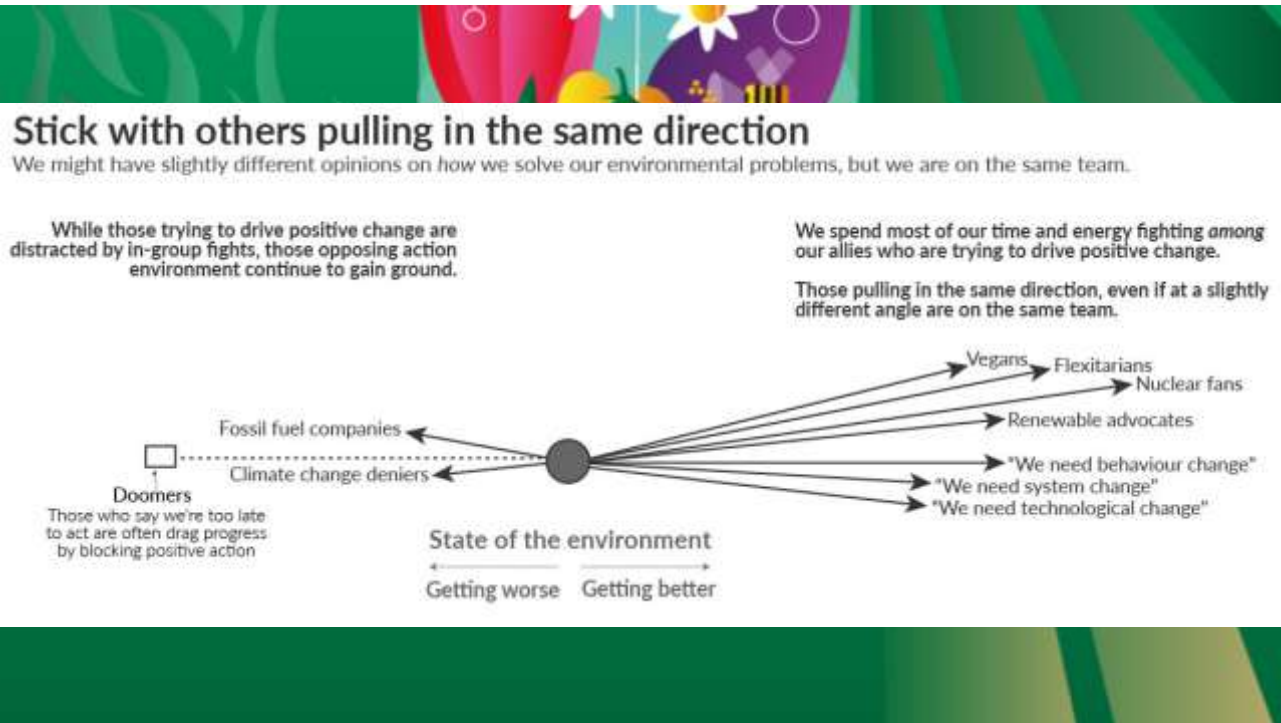

Sector is overtuigd van eigen meerwaarde, ondanks uitdagingen

Tuinbouw past niet in “klassiek” duurzaamheidsnarratief (tovenaars en profeten)

Hoe kunnen we de maatschappelijke discussie positief beïnvloeden (zonder af te zetten) vanuit waarden

13

14

We hebben
een nieuwe definitie
van duurzaamheid
nodig.

15

Echte duurzaamheid is meer dan
een schone planeet:

**Het is een wereld waarin
mens én natuur floreren.**

16

17

18

19

20

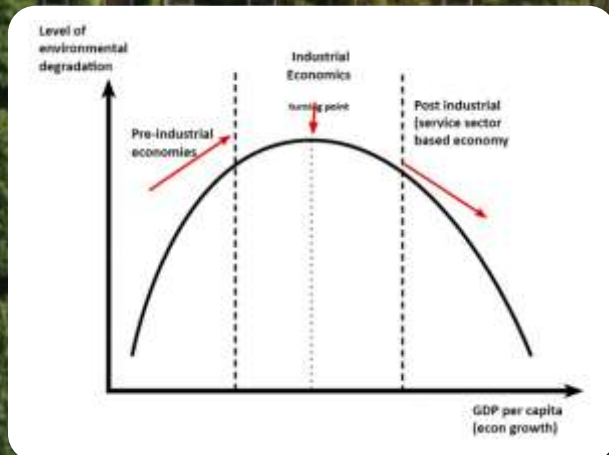
21

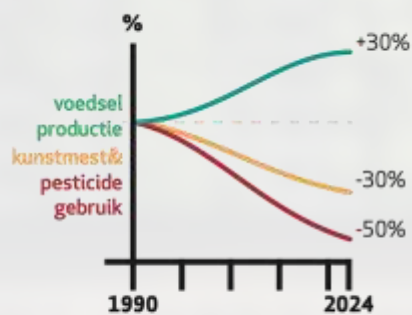
22

**Dat economische groei
altijd leidt tot
milieuschade is géén
vast gegeven.**

**In de welvarende
landen worden die
twee steeds meer
ontkoppeld.**

23

24

25

26

27

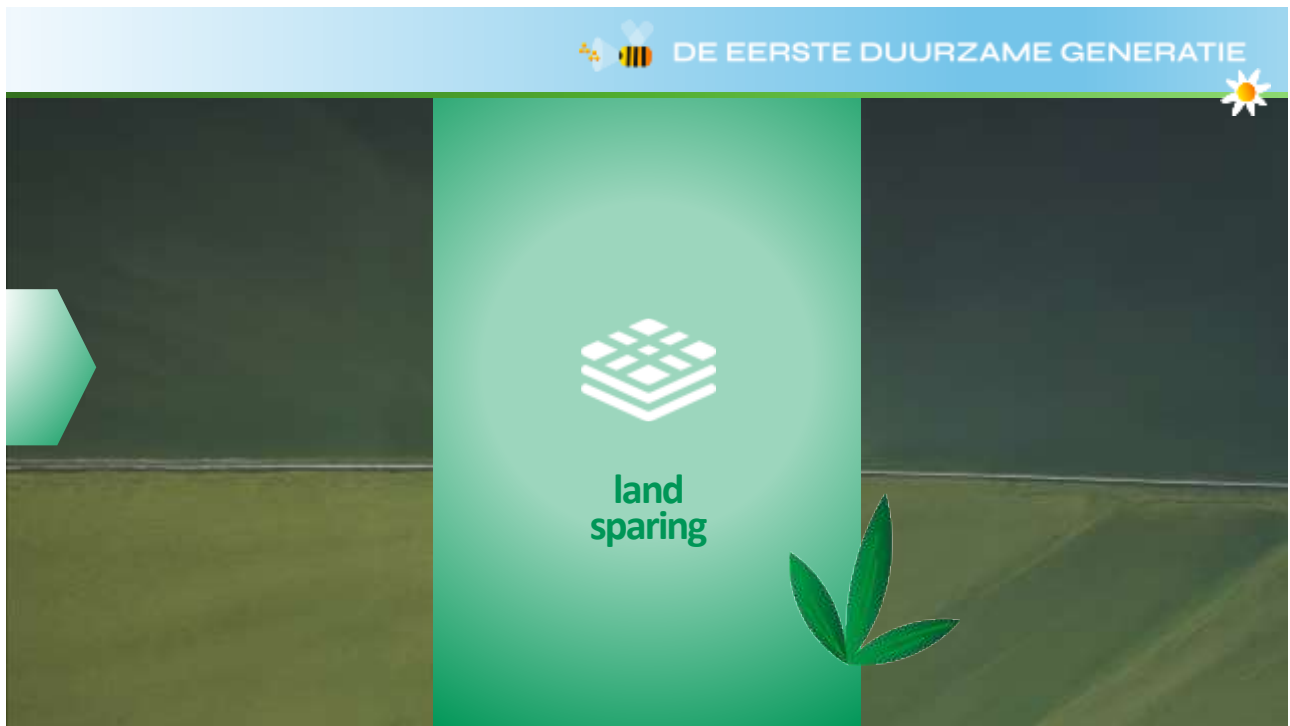
28

29

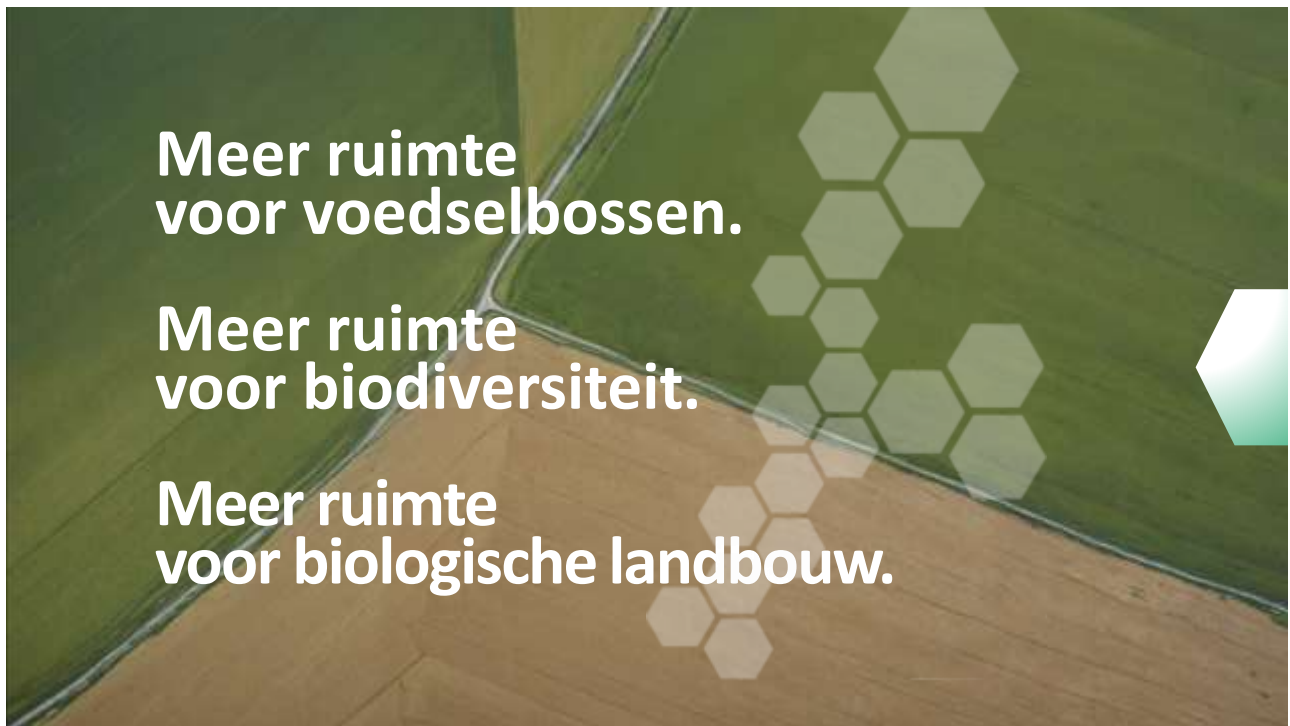
30

31

32

Meer ruimte
voor voedselbossen.

Meer ruimte
voor biodiversiteit.

Meer ruimte
voor biologische landbouw.

33

34

Deze thema's aandacht geven

Thema	Kernboodschap
Duurzaamheid opnieuw definiëren	Duurzaamheid gaat niet alleen over natuurbewoud, maar ook over menselijke waardigheid, vrijheid en welzijn. Wij streven naar een wereld waarin zowel mens als planeet floreren – met autonomie, gezondheid, welzijn en eerlijkheid als leidende waarden.
Technologie als motor van duurzaamheid	Technologie is de sleutel tot emancipatie en duurzaamheid. Moderne technologie maakt het mogelijk om meer te doen met minder, dat is pas duurzaam – een uiting van onze daadkracht en vertrouwen in menselijk vernuft.
Samenbrengen van duurzaamheidsverhalen	De toekomst vraagt niet om polarisatie maar om aanvulling. Zowel het ecologische als het technologische verhaal draagt bij aan een betere wereld – in verbondenheid en wederzijds respect.
Landgebruik en biodiversiteit	Slimme teeltmethodes maken ruimte voor natuur. Land sparing is het bewijs dat technologie kan leiden tot biodiversiteit – met transparantie en daadkracht als basis.
Globalisering en producten voor 10 miljard mensen	Een verbonden wereld is veerkrachtiger en duurzamer. Handel, specialisatie en samenwerking vergroten welvaart én stabiliteit – dat is vooruitgang door verbondenheid.
Betaalbaarheid en bestaanszekerheid	Betaalbaar voedsel geeft mensen rust, ruimte en vrijheid. Het is de basis voor autonomie en een stabiele samenleving waarin iedereen kan meedoen.
Voeding en welzijn	Glastuinbouw levert gezond voedsel met minimale middelen – een bijdrage aan collectief welzijn en een voorbeeld van technologie ten dienste van de mens.
Optimisme en vertrouwen in de mens	De mens is geen plaag, maar een oplossing. Met vertrouwen, creativiteit en optimisme kunnen we problemen overwinnen en bouwen aan een betere toekomst.
Transparantie en vertrouwen	Wie open is, creëert vertrouwen. Transparantie in productie maakt verantwoording mogelijk en versterkt de relatie tussen producent en consument.
Ontkoppeling van groei en milieudruk	Welvaart en duurzaamheid kunnen samengaan. Door innovatie en efficiëntie daalt onze impact terwijl levenskwaliteit stijgt – bewijs van menselijke daadkracht en hoop. Mens en planeet kunnen floreren door groei.

35

MPS
driven by
sustainability

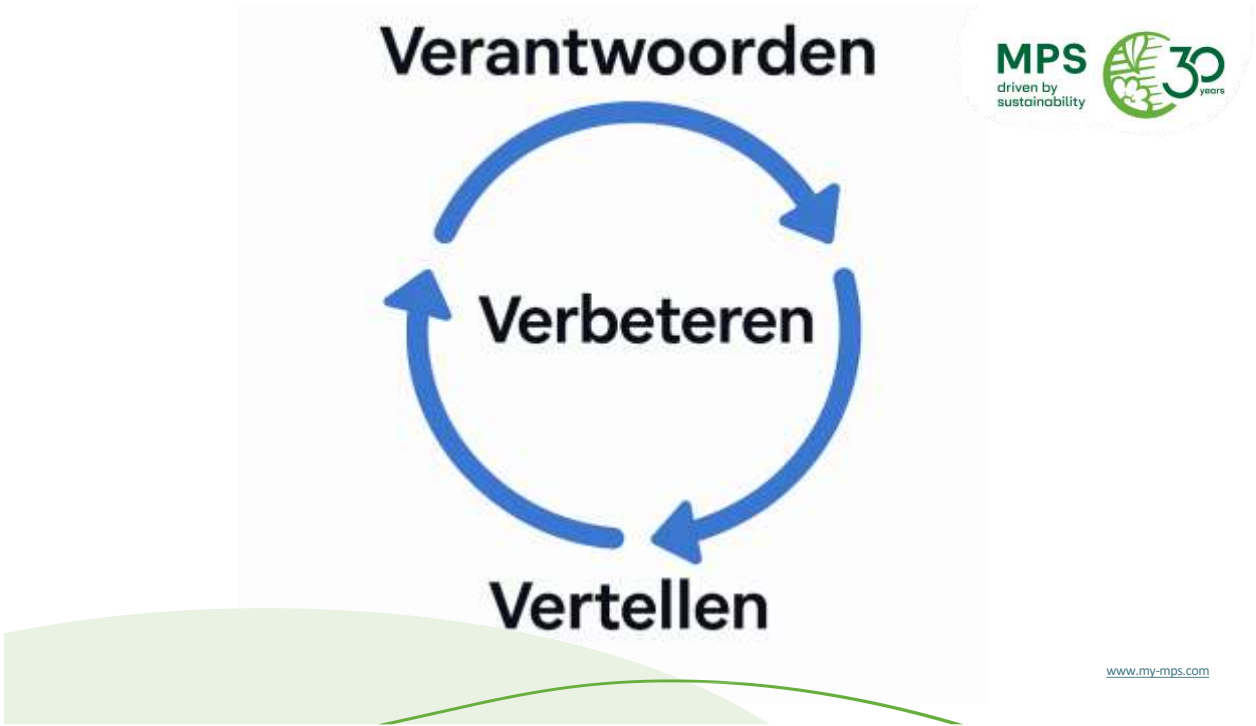

Van maatschappelijk debat naar duurzame data

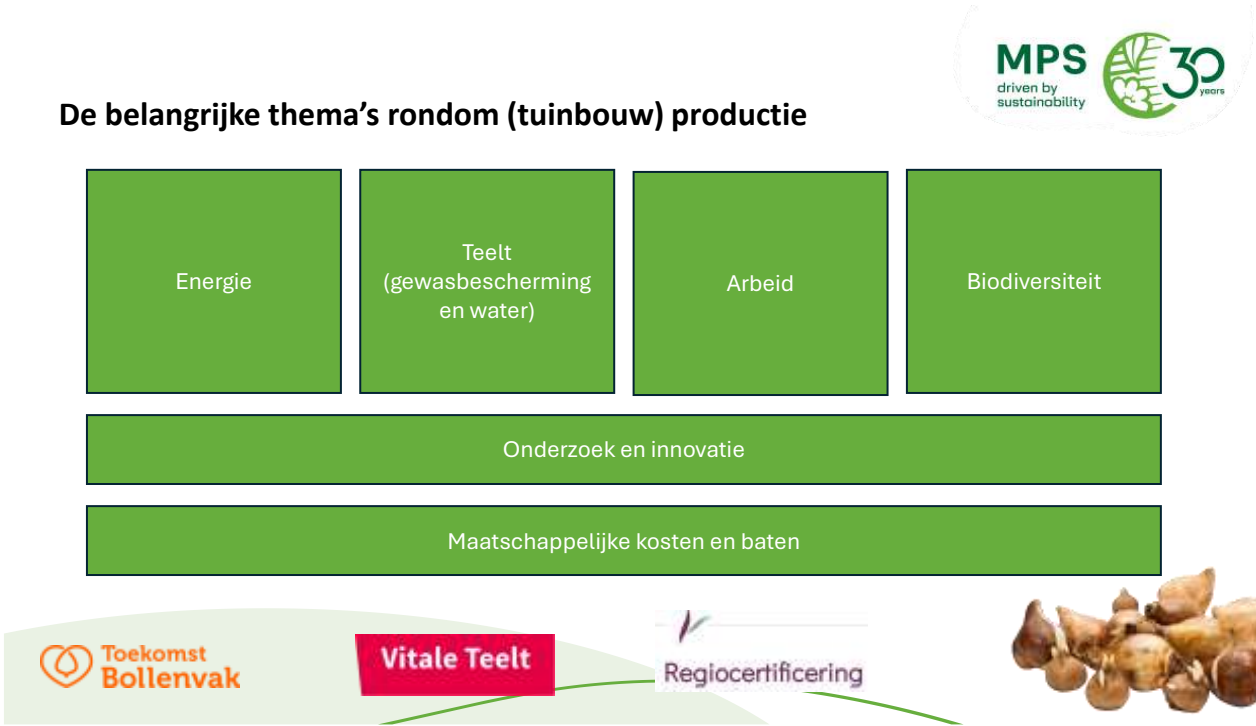
MPS is de toonaangevende partner op verduurzaming in de internationale sierteeltketen – als betrouwbare data-duider, verbinder en aanjager.

www.mps.com

36

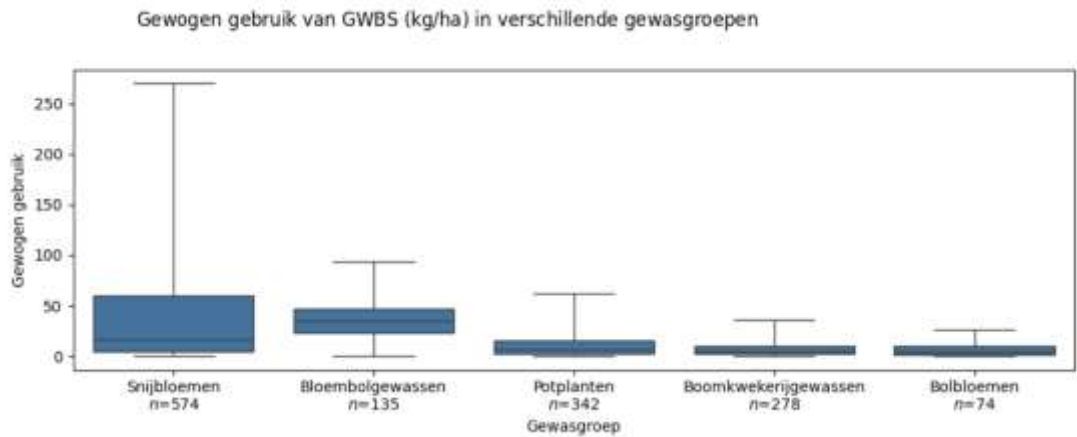
37

38

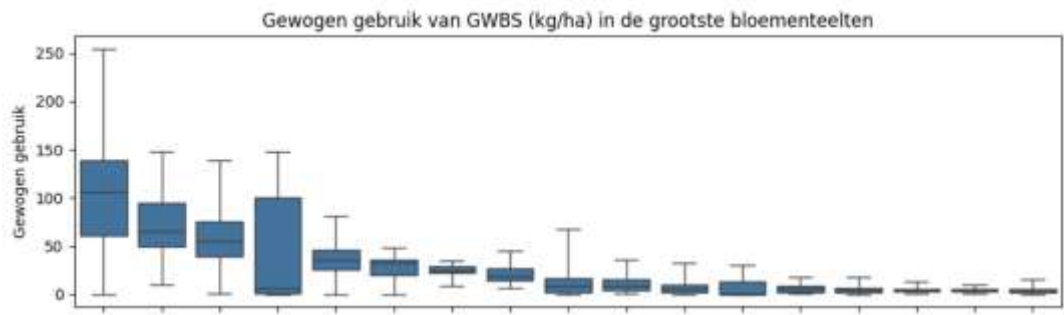
Teelt en gewasbescherming: wat is acceptabel?

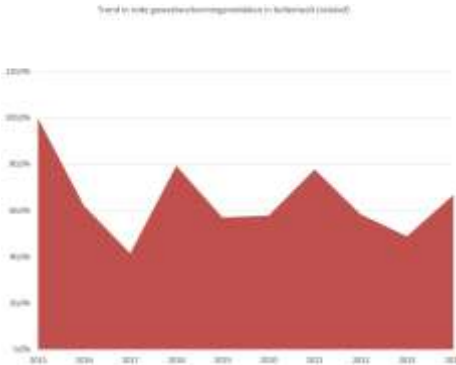
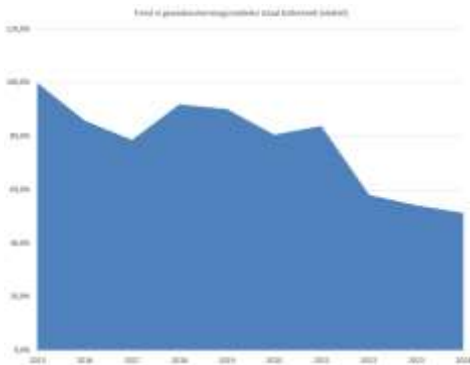
www.my-mps.com

Hoe zou het wel kunnen (of moeten)?

Meer met minder, ook in de bollenteelt

www.my-mps.com

Begin met registreren (of koppelen)..

MPS
INSIGHTS

MPS
ECAS

MPS
COMPACT

MPS
ABC

MPS
GAP

HortiFootprint
Calculator

www.my-mps.com

43

44

Tot slot..

*Worden wij echt
De Eerste Duurzame
Generatie?*

45

DE EERSTE DUURZAME GENERATIE

Initiatiefnemers:

Margriet Loefer

Jette van Kammen

Hilde Boersma

Tom Zwinkels

Lotte van Rijn

Charlotte Langens Visser

Partners:

Federatie
Vruchtgroente
Organisaties

Rabobank

John Overgang

Marco van der Bor

Peter Handrika

Pascal Pijpers

46

Programma

Diner en netwerken	Allen
Welkom	Sandra Bechtholt
Update uit de projecten	Bernard van Raaij Bart Jan Wulfse
Innovatiefonds Gehonoreerde voorstellen 2025 Eerste call 2026	Chris Karman
De Eerste Duurzame Generatie: transparantie en rol certificering	Marco van der Sar (AISLINC/MPS)
Certificering in de praktijk	Paul Boersen (Royal de Ree Holland)
Kansen en Knelpunten (discussie)	Allen

47

48

**Paul
Broersen**

49

Certificeren

Aanleiding

1. Markt
2. Maatschappij
3. Wet- en regelgeving

50

Certificeren

Markt

Bloemen en planten		Bloemen, planten	GLOBAL.G.A.P. met aanvullend GRASP of equivalent (Fairtrade)	100%	2021**
			GLOBAL.G.A.P. met aanvullend SPRING of equivalent in hoogststlanden*****	100%	2026
		Verpakte potgrond	Vermindering van turf, bevat max. 50% turf	100% (aetregosideren)	2022**

Bron: <https://corporate.lidl.nl/content/download/79650/fileupload/1.%20Lid%20Inkoopbeleid%20Grondstoffen.pdf>

Certificeren

Markt

De gehele inkoop van het huidige groen assortiment is **MPS** gecertificeerd. Dat betekent dat de planten voldoen aan strenge eisen op het gebied van traceerbaarheid, milieu en gewasbeschermingsmiddelen.

Het meeste van ons groen is óók nog **SKAL** of **Global Gap** gecertificeerd.

Certificeren

Markt

Beleid

Naast dat we een hoge kwaliteit bloemen en planten nastreven, zorgen we er ook voor dat deze met aandacht voor mens en milieu gekweekt worden. Het grootste deel (zo'n 95%) van onze planten wordt gekweekt in Nederland, net als meer dan de helft van onze bloemen. Voor alle bloemen en planten geldt de eis dat de productie voldoet aan de criteria van GlobalG.A.P. en GRASP.

Met wie werken we samen?

Wij zijn als ALDI in Nederland sinds 2019 lid van de Floriculture Sustainability Initiative (FSI). Dit is een internationaal initiatief van producenten, leveranciers, retailers en certificeringsorganisaties in de bloemen en plantensector, waarin gezamenlijk wordt gekeken hoe we de productie en handel verder kunnen verduurzamen.

Bron: <https://www.aldi.nl/verantwoord/duurzamere-bloemen-en-planten.html>

53

Certificeren

Maatschappij

Pesticide Action
Network Netherlands

Zomerbloembollen: verboden pesticiden en hoge gehalten
Voorjaarsbloembollen – Zijn telers op de goede weg?

54

Certificeren

Wet- en regelgeving

- EU Green Deal
- CSRD
- Rapporteren over impact op mens en milieu
- Over de gehele waardeketen

55

Certificeren

Hoe helpt certificering

- Internationale standaarden
 - Milieu
 - Duurzaamheid
 - Arbeidsomstandigheden
- Onafhankelijke audit-> betrouwbaarheid
- Certificering als middel voor communicatie

56

Certificeren

Certificering is als APK

APK	GlobalGAP / MPS certificering
Minimale veiligheidseisen	Minimale duurzaamheidseisen
Verplicht voor deelname aan verkeer	Verplicht voor deelname aan de moderne markt
Geen garantie voor de ‘beste auto’	Geen garantie voor de ‘duurzaamste kweker’.

Bron: <https://www.lidl.nl/nl/folders/duurzaamheidsverslag2024/view/flyer/page/60>

Certificeren

Voorbeeld water

Lidl's zoetwaterstrategie

We eisen de bescherming en het verantwoord gebruik van zoetwater in onze toeleveringsketens tegen eind 2025. Onze zoetwaterstrategie is gebaseerd op vier pijlers. Door deze te implementeren, zorgen we voor een systematische aanpak om onze waterdoelstellingen te halen.

1 Impact begrijpen

We identificeren waterrisico's in onze toeleveringsketens.

2 Normen vaststellen

We verminderen waterrisico's in geselecteerde productgroepen door middel van keurmerken.

3 Alternatieven eisen

We gebruiken minder (micro) plastics, verminderen voedselverspilling en vergroten om plantaardige assortiment.

4 Verandering tweegbrengen

We zijn betrokken bij initiatieven en projecten om veranderingen in de hele industrie te stimuleren.

Bron: <https://www.lidl.nl/lj/folders/duurzaamheidsverslag2024/view/flyer/page/60>

Certificeren

GlobalGAP eis: water

CB 5.2.1	Is er een risico-inventarisatie uitgevoerd waarin milieukwesties zijn geëvalueerd voor waterbeheer op het bedrijf en heeft het management deze inventarisatie in de afgelopen 12 maanden beoordeeld?
CB 5.2.2	Is er een waterbeheerplan beschikbaar waarin de waterbronnen en maatregelen om efficiënte toediening zeker te stellen worden geïdentificeerd en is dit plan in de loop van de afgelopen 12 maanden goedgekeurd door het management?

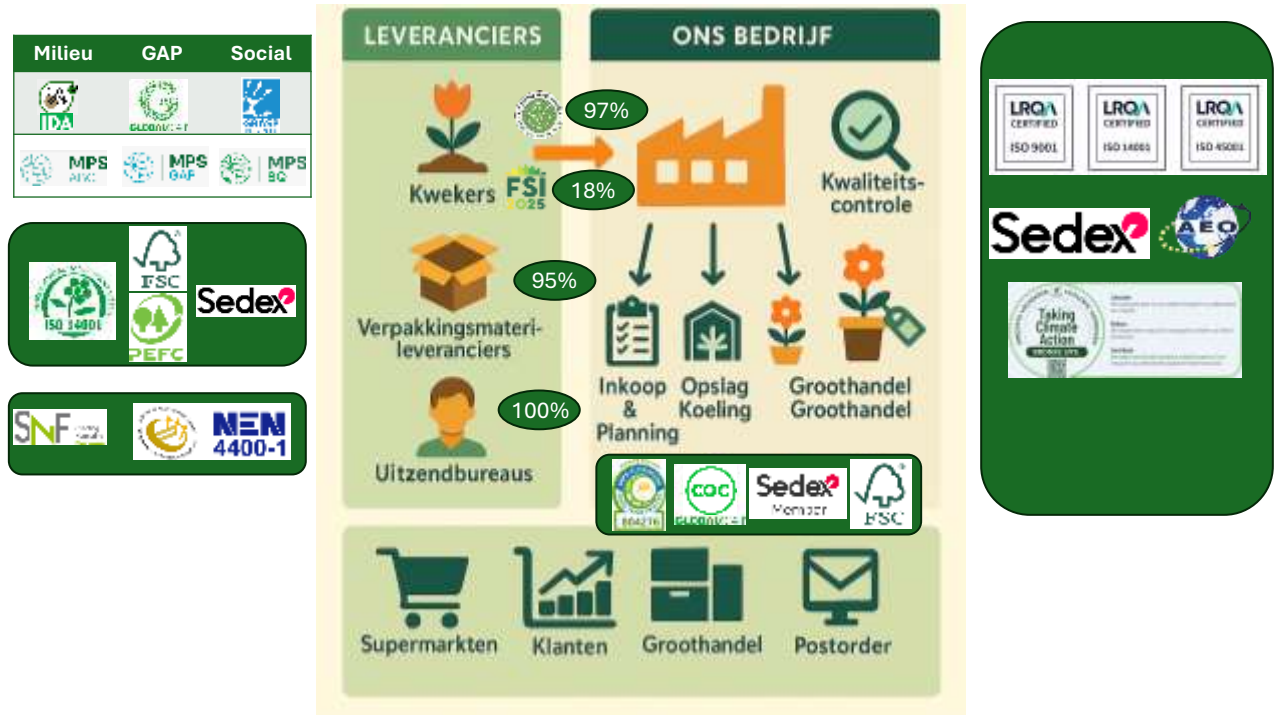
Certificeren

Voorbeeld water

- **Producent**
 - Risico inventarisatie
 - Waterbeheersplan
- **Auditor**
 - Toets op aanwezigheid en werking
 - Certificaat

61

62

Certificeren

Ambitie

100% gecertificeerde bloembollen en vaste planten in 2024.
Minimaal één certificaat

100% van het volume is duurzaam geteeld en verhandeld in 2027.
Minimaal GAP+Milieu

Basket Of Standards

	Gap	Environment	Social
AMFORI CODE OF CONDUCT			
OHAS GROWER STANDARD			
EHPEA CODE OF PRACTICE			
ETI BASE CODE / SMETA			
KU ORGANIC FARMING			
FAIR TRADE HIRED LABOUR STANDARD			
FLOR BELIADOR VLD + FLORENDE ADD-ON			
FLORENDE® SUSTAINABLE FLOWERS STANDARD			
GLOBALG.A.P. FLORECUITURE STANDARD			
GLOBALG.A.P. ISA MODULE/ADD-ON			
KENYA FLOWER COUNCIL SILVER STANDARD			
MPS-GAP			
MPS-ABC			
MPS-SQ			
RAINFOREST ALLIANCE CERTIFICATE			
SIZA SOCIAL STANDARD			
SIZA ENVIRONMENTAL STANDARD			
SABODD STANDARD			
LEIDA NATIONAL ORGANIC PROGRAM			

Certificeren

Certificeren volgens FSI

Schema eigenaar	Milieu	GAP	Sociaal
MPS	MPS-ABC	MPS-GAP	MPS-SQ
of			
GlobalGAP	GlobalGAP IDA	GlobalGAP PPM	GlobalGAP GRASP

MPS alleen door MPS-ECAS

GlobalGAP door
Control Union
SGS
MPS-ECAS

* Tot en met 2025 alleen voor hoog risico landen

Certificeren

Een blik op de toekomst

- FSI social verplicht
- Milieufootprinting
- Duurzaamheidsdata door de keten
- FSI regeling kleinschalige teelt

67

Programma

Diner en netwerken	Allen
Welkom	Sandra Bechtholt
Update uit de projecten	Bernard van Raaij Bart Jan Wulfse
Innovatiefonds Gehonoreerde voorstellen 2025 Eerste call 2026	Chris Karman
De Eerste Duurzame Generatie: transparantie en rol certificering	Marco van der Sar (AISLINC/MPS)
Certificering in de praktijk	Paul Boersen (Royal de Ree Holland)
Kansen en Knelpunten (discussie)	Allen

68

